

گزارش
۲۳
ویژه

بررسی SWOT اقتصادی - سیاسی
کشور ترکیه

۱۳۹۷/۰۸/۰۲

موسسه آینده پژوهی جهان اسلام

www.iwfs.com

بسمه تعالی

موسسه آینده پژوهی جهان اسلام

گزارش ویژه شماره ۲۳

«بررسی SWOT اقتصادی - سیاسی کشور ترکیه»

احسان جعفری فر، زینب یزدان پناه

۱. مقدمه

SWOT مخفف چهار عبارت قوت‌ها (Strengths)، ضعف‌ها (Weaknesses)، فرصت‌ها (Opportunities) و تهدیدات (Threats) است. گام اول در مراحل برنامه‌ریزی تعیین رسالت، اهداف و مأموریت‌های یک سازمان است؛ پس از آن می‌توان از طریق تحلیل SWOT - که یکی از ابزارهای تدوین استراتژی است - برای سازمان مورد نظر استراتژی طراحی کرد که متناسب با محیط آن باشد. اساساً با استفاده از این تحلیل این امکان حاصل می‌شود که اولاً به تجزیه تحلیل محیط‌های داخلی و خارجی پرداخته و ثانیاً تصمیمات استراتژیکی اتخاذ نمود که قوت‌های سازمان را با فرصت‌های محیطی متوازن سازد. قواعد حاکم بر ماتریس تحلیلی SWOT شامل این موارد است که:

__ چگونه می‌توان با بهره‌گیری از نقاط قوت حداکثر بهره‌برداری را از فرصت‌ها انجام داد (SO)

__ چگونه با استفاده از نقاط قوت می‌توان اثر تهدیدات را حذف یا کاهش داد (ST)

چگونه باید با بهره‌گیری از فرصت‌ها نقاط ضعف را تبدیل به نقطه قوت کرد یا از شدت نقاط ضعف کاست (WO)

چگونه باید با کاهش دادن نقاط ضعف تأثیر تهدیدات را کاهش داد یا تأثیرشان را حذف نمود (WT)

در این مقاله با استفاده از تحلیل SWOT ابتدا به معرفی کشور ترکیه و نقاط قوت این کشور می‌پردازیم، سپس سیاست‌های تجاری این کشور را مدنظر قرار می‌دهیم و فرصت‌ها و چالش‌های موجود برای کشورهای همسایه از جمله کشورمان ایران را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۲. تحلیل SWOT وضعیت اقتصادی ترکیه

کشور ترکیه دارای هفت منطقه آب و هوایی متفاوت است. شرایط جغرافیایی، فرهنگ، آداب و رسوم و همچنین مناظر ساحلی شناخته‌شده آن موجب جذب توریست به این کشور می‌شود. ترکیه با ۷۴ میلیون جمعیت یکی از پرجمعیت‌ترین کشورهای منطقه است و نیروی کار این کشور بسیار جوان هستند به طوری که نیمی از جمعیت ترکیه زیر ۲۹ سال هستند. فضای کسب و کار در ترکیه بسیار رقابتی است و نساجی و تولید پوشاک، یک سوم مشاغل این کشور را تشکیل می‌دهد. این کشور در جنوب شرق اروپا و جنوب غربی آسیا واقع شده است. موقعیت جغرافیایی ترکیه به دلیل همسایگی با کشورهایی از جمله قبرس و یونان از غرب (که با بحران یورو روبه‌روست)، سوریه در جنوب شرق (درگیر جنگ‌های خانمان‌سوز هستند)، در شرق ایران و عراق (که مصیبت جنگ‌ها را به دوش می‌کشند) و در شمال شرقی با ارمنستان و گرجستان همسایه است. اقتصاد ترکیه تا سال ۲۰۰۱ با بدترین دوران رکود اقتصادی روبه‌رو بوده است اما از سال ۲۰۰۲ به بعد با رشد اقتصاد روبه‌رو شد، که مهم‌ترین دلیل آن را می‌توان وضعیت کشورهای همسایه و استفاده بهینه این کشور از وضعیت پیش‌آمده دانست.

۲-۱. (SO)

کشور ترکیه به سبب موقعیت ژئوپلیتیک خود توانسته است تا از قابلیت‌هایی خوبی برای رونق اقتصادی خود ایجاد کند. که مهم‌ترین موارد شامل گردشگری، سیاست تجاری و نساجی است.

- گردشگری

ترکیه از منابع نفت و گاز برخوردار نیست اما با تکیه بر زیرساخت‌های کشور خود و رقابتی کردن صنعت و خدمات و به‌خصوص تنوع سازی و توسعه روزافزون در صنعت گردشگری و تعیین اهداف گسترده در این زمینه به بهبود رشد اقتصادی خود می‌پردازد. کشور ترکیه در سال ۲۰۱۲ یکی از محبوب‌ترین مقاصد توریستی جهان لقب گرفت و ۳۶ میلیون گردشگر را جذب کرد. فرودگاه‌ها، بزرگراه‌ها و سایر زیرساخت‌ها همگی در وضعیت بسیار خوبی هستند و شبکه قطار سریع‌السیر بین‌شهری، آنکارا را به دیگر نقاط کشور مرتبط می‌سازد.

ترکیه در سال ۲۰۰۷ با شعار «پیش به سوی ترکیه‌ای شادتر در ۱۰۰امین سال پایه‌گذاری جمهورمان» تا سال ۲۰۲۳، اهداف بسیاری را جهت توسعه پایدار و سالم گردشگری تدوین کرد. هدف این طرح، توجه به سایر انواع علاوه بر گردشگری ساحلی مانند گردشگری سلامت، ورزش‌های زمستانی، کوهنوردی، مسافرت‌های ماجراجویانه، گردشگری جلگه‌ای و اکو توریسم، گردشگری کنفرانسی و نمایشگاهی، کشتی‌های تفریحی کروز و گردشگری قایق‌های بادبانی، گردشگری گلف و ... است. پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۳، ترکیه ۶۳ میلیون گردشگر جذب کند و درآمدی بالغ بر ۸۶ میلیارد دلار از گردشگری بین‌المللی کسب نماید و سرانه درآمد از هر گردشگر بین‌المللی ۱۳۵۰ دلار شود.

حدود ۱۰ درصد تولید ناخالص ملی ترکیه را توریسم تشکیل می‌دهد و حدود دو میلیون نفر نیروی کار ترکیه (۸ درصد) در این رشته مشغول به کار بوده‌اند. با توجه به نقشی که رونق اقتصادی در گسترش پایگاه اجتماعی حزب

عدالت توسعه داشته، پسرقت اقتصادی و رکود در این عرصه عملاً به‌نوبه خود، تضعیف موقعیت حزب حاکم را در پی خواهد داشت.

- سیاست تجاری کشور ترکیه

باروی کار آمدن دولت اردوغان در سال ۲۰۰۲، برنامه‌ریزی بلندمدت دولت برای شکوفایی اقتصاد کشور ترکیه در دستور کار قرار گرفت و اولین گام بازسازی ساختار بی‌ثبات و بحران‌زده سیستم بانکی ترکیه بود. دولت ترکیه با در دست گرفتن بودجه، در بخش‌های زیرساختی، آموزشی، بهداشتی، مدیریت پسماندها و فناوری به سرمایه‌گذاری پرداخت و همچنین بالا بردن کیفیت آموزشی برای زنان و دختران، در اولویت اصلی دولت قرار گرفت.

- صنعت نساجی

نساجی و پوشاک در ترکیه نه تنها یکی از صنایع مهم برای آن‌ها به شمار می‌رود بلکه آن‌ها به یک صادرکننده برتر جهانی نیز تبدیل کرده است و این صنعت بزرگ‌ترین بخش اقتصادی ترکیه محسوب می‌شود. صنعت نساجی و پوشاک این کشور ششمین تأمین‌کننده بزرگ جهان و سومین تأمین‌کننده عمده در اتحادیه اروپا است. بعد از وسایل نقلیه، پوشاک از بهترین محصولات صادراتی ترکیه است که ۹,۴ درصد از کل صادرات کشور را شامل می‌شود. در بین پوشاک صادراتی، سهم پوشاک تهیه‌شده از بخش بافندگی حلقوی برابر با ۸,۸ میلیارد دلار (۵,۶ درصد از کل صادرات)، و سهم پوشاک تهیه‌شده از بخش بافندگی تار پودی برابر با ۶,۰ میلیارد دلار (۳,۸ درصد از کل صادرات) در سال ۲۰۱۷ است. نقاط قوت صنعت نساجی و پوشاک ترکیه شامل منابع انسانی واجد شرایط و تحصیل‌کرده، ظرفیت طراحی، انباشت دانش، سرمایه‌گذاری در فن‌آوری، ظرفیت تولید پویا و انعطاف‌پذیر، دقت عمل بالا در مورد کیفیت، سلامتی و محیط‌زیست است.

- ارتش قوی، اقتصاد قوی

کشور ترکیه به سبب دارا بودن قدرت نظامی قوی و همچنین اقتصاد رو به رشد می‌تواند زمینه‌های مناسبی را از لحاظ ثبات و امنیت در منطقه ایفا کند و دغدغه‌های خود را کاهش دهد. موقعیت ژئوپلیتیک این کشور اجازه می‌دهد که با اقوام مختلف و مذاهب مختلف به‌ویژه مسیحیت و اسلام در ارتباط باشد که به‌عنوان نقطه مثبت محسوب می‌گردد. علاوه بر آن نزدیکی به کشورهای تولیدکننده انرژی نفت و گاز می‌تواند ترکیه را در موقعیت بهتری برای توسعه صنایع خود ایجاد کند. از آنجاکه موقعیت ژئوپلیتیک ترکیه اجازه می‌دهد تا از یک‌سو با جهان اسلام در خاورمیانه و از سوی دیگر با جهان مسیحیت در اروپا در تعامل باشد فرصت بسیار مناسبی برای تبدیل شدن به دروازه ورود تمدن‌ها و ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت افزایش تبادلات و تأمین کالاهای آن‌ها را بر عهده بگیرد. از سوی دیگر جهان صنعتی با توجه به نیاز مبرم برای تأمین انرژی از خاورمیانه به نقش ترکیه واقف است و این مسئله می‌تواند به افزایش جایگاه و درآمد ترکیه منجر شود.

۲-۲. (ST)

- واردات کالا

باید گفت علی‌رغم توانایی‌های ترکیه در صادرات و افزایش درآمد اقتصادی خود این کشور با واردات متنوع کالاها از توان رقابتی با جهان برخوردار نیست و به‌عنوان بخش ضعیف آن در نظر گرفته می‌شود. در تحلیل تجارت ترکیه با جهان واردات این کشور در بخش صنعت با ۴۰,۷٪، بخش معدن و محصولات معدنی با ۵۰,۷٪، بخش شیمیایی و پتروشیمی و سلولزی با ۴۰,۱٪، بخش نساجی و صنایع دستی با ۷٪، بخش کشاورزی با ۷,۴٪ و بخش صنایع غذایی با ۲٪ تشکیل می‌دهند که این محصولات رتبه اول تا ششم واردات ترکیه را از جهان است.

مهم‌ترین کالاهای وارداتی کشور ترکیه از جهان شامل آهن و فولاد به ارزش ۱۸۶۹۸۴۶ هزار دلار، تجهیزات برقی و الکترونیکی به ارزش ۱۷۷۵۸۷۷۱ هزار دلار، وسایل نقلیه زمینی غیر از خودرو به ارزش ۱۶۸۰۸۳۲۴ هزار دلار،

جواهرات و سنگ‌های قیمتی به ارزش ۱۶۲۲۵۸۱۹ دلار، ماشین‌آلات و راکتور هسته‌ای و ... به ارزش ۳۰۱۵۹۱۸۶ دلار، محصولات شیمیایی به ارزش ۵۳۸۴۰۵۱ دلار است.

- فقر در منابع انرژی

ترکیه هرچند فاقد منابع انرژی به‌خصوص گاز است و از این نظر کشوری فقیر به شمار می‌رود و برای تأمین انرژی خود مجبور است این ماده حیاتی را از کشورهای از جمله روسیه و ایران تأمین کند اما ترکیه در منطقه‌ای است که تقریباً همه‌ی همسایگانش صاحبان اصلی منابع نفتی در جهان هستند و اگر ترکیه بتواند در انتقال و ترانزیت نفت و گاز با همسایگان خود مشارکت کند، می‌تواند خود را به‌راحتی در سود آن‌ها شریک کند. قرار گرفتن ترکیه میان مناطق نفتی موجب می‌شود که هنگام انتقال انرژی از راه این کشور به اروپا، ترکیه نیز در سود آن سهیم باشد.

- کشمکش‌های داخلی و منطقه‌ای

از نظر هانتینگتون، یک تفاوت آشتی‌ناپذیر وجود دارد و آن‌هم تفاوت سبک غربی نهادهای سیاسی جمهوری ترکیه و بنیادهای تمدنی و فرهنگ اسلامی است. این تفاوت‌ها در بسیاری از مواقع نیز خطرناک بوده و موجب درگیری و خونریزی شده است و این عوامل موجب عدم یکپارچگی و عدم تمرکز هرچه بیشتر ترک‌ها در مسائل اقتصادی خواهد شد. مسئله اکراد و همچنین ناآرامی‌های منطقه خاورمیانه می‌تواند به تسهیل صادرات ترکیه مشکلاتی ایجاد کند. از همین رو باید گفت که وجود جنگ در منطقه خاورمیانه سبب کاهش برخی اقلام صادراتی به دیگر کشورها خواهد شد.

- مهاجرت

از دلایلی که می‌تواند کشور ترکیه را دچار مشکلات اقتصادی کند مهاجرت از داخل به خارج و همچنین سرازیر شدن مهاجران از سوی کشورهای دیگر به سبب جنگ، بحران اقتصادی و شرایط نامطلوب داخلی دیگر کشورها است. برای مثال بسیاری از شهروندان افغانستان که به صورت غیرقانونی وارد ترکیه شده‌اند در گفت‌وگو با «آناتولی» عوامل اصلی ترک کشورشان را مسائل امنیتی، بیکاری و فقر و دیگر مشکلات اقتصادی دانستند.

- جذب سرمایه‌گذاری خارجی

ترکیه قادر است تا با جذب سرمایه‌گذاری خارجی به سبب توسعه روابط سیاسی خود تهدیدات ناشی از عدم سرمایه‌گذاری خارجی را کاهش دهد. رئیس آژانس پشتیبانی و گسترش سرمایه‌گذاری ترکیه اظهار داشت که طی ۱۵ سال اخیر حدود ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در کشور صورت گرفته است که بخش اعظمی از سرمایه‌گذاری‌ها از اروپا است. از پتانسیل‌های مثبت برای اقتصاد ترکیه سرایه گذاری خارجی خواهد بود. به لحاظ ارزش معاملات در ۱۰ سال اخیر، فعال‌ترین بخش با ۷/۵۰ میلیارد دلار بخش انرژی بوده است. بعد آن نیز بخش خدمات مالی با حجم ۱/۲۳ میلیارد دلار قرار دارد و بخش‌های دیگر با بیشترین تعداد معاملات در حوزه انرژی، غذا، نوشیدنی است. باید توجه داشت که در طی ۱۰ سال گذشته تحت تأثیر سرمایه‌گذاری گروه BBVA کشوری که بیشترین سرمایه‌گذاری را به ترکیه کرده، اسپانیا است. در این دوره اسپانیا در مجموع با ۲۲ معامله به ارزش ۳/۹ میلیارد دلار در صدر قرار گرفت.

۲-۳. (WO)

چگونه باید با بهره‌گیری از فرصت‌ها نقاط ضعف را تبدیل به نقطه قوت کرد یا از شدت نقاط ضعف کاست؟

- بحران‌های منطقه‌ای

اگرچه بحران‌های منطقه‌ای سبب ایجاد امنی در همسایگی ترکیه شده است اما بازسازی و همچنین مسئله بحران مهاجرت باعث می‌شود که ترکیه بتواند نقش برجسته‌ای را ایفا کند و باعث گسترش همکاری‌ها با خود شود. همچنین وجود برخی ناامنی‌ها در همسایگی سبب می‌شود که این کشور بحران‌های داخلی را بدون دغدغه سرکوب کند که نمونه آن کودتای ترکیه و همچنین بمباران مواضع کردها است. همچنین این کشور می‌تواند به‌عنوان کشور مهمی برای دور زدن تحریم‌ها علیه برخی کشورها محسوب شود که به‌منزله نفوذ سیاسی و اقتصادی این کشور در بحران‌ها خواهد بود.

- اختلاف قدرت‌های بزرگ

اگرچه اختلاف قدرت‌های بزرگ می‌تواند به زیان کشورهای دیگر منجر شود اما در صورتی که کشورها قادر باشند تا از این اختلافات به نفع خود بهره‌برداری کنند از فرصت پیش‌آمده می‌توانند بهره زیادی ببرند برای مثال واشنگتن نگران است که روسیه با فروش دفاع ضد موشکی اس-۳۰۰ به ترکیه در شکاف انداختن میان ناتو به پیشرفت‌هایی دست یافته است.

- تغییر سیاست خارجی

کشور ترکیه می‌تواند با تغییر سیاست خارجی خود به دنبال کسب منافع دیگری پیش برود. وجود زمینه‌های موافقت و همراهی اجتماعی در این موضوع بسیار مهم است. برای مثال بر اساس نتیجه نظرسنجی شرکت تحقیقاتی «Optimar» ترکیه، ۶۲ درصد از سؤال‌شوندگان، نزدیکی ترکیه و روسیه را پدیده‌ای مثبت ارزیابی کرده و تنها ۲۲ درصد، این مسئله را منفی دانسته‌اند. ۱۵ درصد نیز نظر خاصی در این باره نداشتند. این در حالی است که در پاسخ به این سؤال که «آیا شما آمریکا را دشمن ترکیه می‌دانید؟» ۷۲ درصد پاسخ مثبت داده، ۲۳ درصد نظر

خاصی نداشته و تنها ۵،۴ درصد مخالف این دیدگاه بوده و پاسخشان منفی بود. این مسئله به معنای این است که اگر دولت ترکیه درصدد تغییر موضع سیاست خارجی خود برای تأمین منافع حداکثری باشد می‌تواند از پشتوانه اجتماعی برخوردار باشد.

۳-۴. (WT)

چگونه باید با کاهش دادن نقاط ضعف تأثیر تهدیدات را کاهش داد یا تأثیرشان را حذف نمود؟

- عدم وابستگی به آمریکا

تحولات داخل آمریکا نیز برای ترکیه می‌تواند خطر داشته باشد. از آنجاکه خزانه‌داری آمریکا به افزایش نرخ بهره ادامه می‌دهد، این سیاست سرمایه‌گذاران را تشویق می‌کند که پول خود را از بازار اقتصادهای نوظهور خارج کنند. اگرچه تاکنون تأثیر این اقدام چندان قابل توجه نبوده ولی می‌تواند برای کشورهایمانند ترکیه که از بسیاری جهات آسیب‌پذیرند، یک خطر بالقوه جهت وخیم‌تر شدن وضعیت باشد. علاوه بر آن سیاست‌های ترامپ نیز باعث تأثیرپذیری اقتصاد ترکیه از آمریکا می‌شود. ترکیه در سال گذشته میلادی حدود یک میلیارد دلار آلومینیوم و فولاد به آمریکا صادر کرده است که نزدیک به یک‌دهم کل صادرات فلزات ترکیه در این سال به شمار می‌رود. آقای ترامپ امروز گفته است با دستور او تعرفه واردات آلومینیوم از ترکیه به ۲۰ درصد و تعرفه فولاد به ۵۰ درصد افزایش می‌یابد. او پیش‌ازین از ابزار تعرفه علیه چین، اتحادیه اروپا و کانادا نیز استفاده کرده است.

لیر ترکیه در برابر دلار آمریکا

BBC

منبع: بلومبرگ ۹ اوت ۲۰۱۸

- بحران نقدینگی

ترکیه پس از ورشکستگی بزرگسال ۲۰۰۰، قدرت منطقه‌ای مهمی در سطح سیاسی-اقتصادی شده اما حقیقت تلخ این است که پشت این شکوفایی ضعف اقتصادی همه‌جانبه‌ای مخفی شده است. در نگاهی کلی به اقتصاد ترکیه، مقدار پرداختی‌های ترکیه ما را به اندیشیدن درباره پرداختی‌های فرانسه و نه چین، وامی دارد به‌طوری‌که کمبود بودجه جاری این کشور به رقم بی‌سابقه ۷۲,۵ میلیارد دلار در ماه ژوئن گذشته رسید و این رقم طبق اعتراف وزیر دارایی ترکیه در حال افزایش است. در بلندمدت این وضعیت غیرقابل کنترل است یعنی روند مصرفی

افراد و شرکت‌ها بسته به حمایت خارجی است یعنی به میزان اعتمادی است که سرمایه‌گذاران خارجی در این کشور دارند. کارشناسان معتقدند که ترکیه در سال ۲۰۱۲ به ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی نیاز خواهد داشت. از این زاویه، می‌توان تلاش وحشیانه ترکیه برای سیطره بر سوریه و سیطره بر بازارهای منطقه از طریق این کشور را مشاهده کرد.

- پرداخت و کاهش بدهی‌ها

ترکیه در تجارت بین‌المللی با کسری تراز بازرگانی مواجه بوده و وارداتش بیشتر از صادراتش است. به عبارت دیگر، خرج کشور بیشتر از دخلش است. دولت باید این کسری را یا از طریق سرمایه‌گذاری خارجی و یا با اخذ وام جبران کند. البته این وضعیت به خودی خود غیرمعمول یا خطرناک نیست. ولی کسری تراز بازرگانی ترکیه بسیار زیاد است و سال گذشته معادل پنج و نیم درصد درآمد ملی یا تولید ناخالص داخلی بوده. علاوه بر این بدهی‌های خارجی ترکیه دارای دو خصیصه‌ای است که آسیب‌پذیر بودن اقتصاد کشور را افزایش می‌دهد. اول این که موعد بازپرداخت بخش قابل توجهی از این بدهی‌ها در آینده نزدیک است - وام‌هایی که باید بازپرداخت شود تا مجدداً وام‌های تازه‌ای گرفته شود. بنا بر تخمین آژانس سنجش اعتبار فیتچ، کل نیازهای مالی ترکیه در سال جاری معادل ۲۳۰ میلیارد دلار است. دوم این که بسیاری از شرکت‌های ترکیه وام‌هایشان را با ارزهای خارجی گرفته‌اند و چنانچه ارزش پول ملی ترکیه کاهش یابد - همان‌طور که شاهد آن هستیم - بازپرداخت این بدهی‌ها گران‌تر تمام خواهد شد.

- استفاده از انرژی‌های نو به خاطر ضعف ذخایر انرژی

اگرچه موقعیت ژئوپلیتیک ترکیه اجازه می‌دهد تا این کشور از لحاظ تأمین منابع انرژی دغدغه کمتری داشته باشد اما عواملی چون تحریم‌ها و یا فشارهای بین‌المللی می‌تواند این کشور را تهدید کند. به نسبی که کشور ترکیه به سمت صنعتی شدن حرکت می‌کند یا فصل‌هایی از سال چون زمستان که نیاز مبرم به منابع انرژی خواهد داشت

از همین رو برای پوشش این ضعف خود می‌تواند به سمت انرژی‌های نو و ارزان چون انرژی هسته‌ای پیش برود. این مسئله به خاطر روابط مناسب این کشور با کشورهای دارای فناوری هسته‌ای می‌تواند سریع‌تر انجام گیرد.

- سرمایه‌ی حمایت مردمی

باید گفت که مهم‌ترین پشتوانه دولت ترکیه در مواقع بحران اقتصادی مردم ترکیه هستند که با حمایت از اقتصاد کشورشان می‌توانند برای گذر از بحران‌های اقتصادی به دولت یاری برسانند. برای مثال استان‌های ترکیه شاهد مردمی بودند که برای فروش دلار و خرید لیر در صفاها ایستاده‌اند و فروشنده‌ها و راننده‌هایی که هرکدام به نحوی به دعوت اردوغان، برای حفظ ارزش پول ملی‌شان در تکاپو هستند. این به معنای ای است که دولت ترکیه از سرمایه‌ی بزرگی به نام حمایت مردم برخوردار است.

۳. جمع‌بندی

اقتصاد ترکیه با درآمد ملی بیش از ۲۹۵ میلیارد دلار به عنوان شانزدهمین اقتصاد بزرگ دنیا اعلام شد. سازمان همکاری‌های اقتصادی اروپا افزود: ترکیه در سال ۲۰۰۱ میلادی با داشتن درآمد ملی بیش از ۱۴۵ میلیارد دلار بیستمین اقتصاد بزرگ دنیا به شمار می‌رفت. این گزارش حاکی است، ترکیه با ۴ پله صعود کشورهای مثل نروژ، استرالیا، دانمارک و لهستان را از این حیث پشت سر گذاشته است و در مسیر توسعه اقتصادی قرار گرفته است. دولت آنکارا در راستای اهداف سال ۲۰۲۳ و چشم‌انداز ۱۰۰ سالگی جمهوری ترکیه در نظر دارد به هدف ۵۰۰ میلیارد دلار صادرات در سال برسد که به نظر می‌رسد هدف بلند پروازانه‌ای است. مهم‌ترین دلایل موفقیت این کشور را می‌توان در اتخاذ سیاست‌های دولت ترکیه در داخل و سیاست خارجی دانست. این کشور با شناسایی نقاط قوت و ضعف خود تلاش داشته است تا در عرصه اقتصادی توانمندی‌های خود را بکار بگیرد و از سازوکارهای لازم برای پوشش ضعف‌های خود و افزایش نقاط قوت خود بهره بجوید.